

עת"א 12117/09/15 - מ' מ' נגד שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים, מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"א 12117-09-15 מ'(אסיר) נ' שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים

בפני	כבוד השופט יוסף בן-חמו
העותר	מ' מ'
נגד	
המשיבים	1. שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים 2. מדינת ישראל

החלטה

בפני עתירה נגד החלטת המשיב שלא לאשר לעותר חופשה חריגה, לרגל חתונת בתו, האמורה להתקיים ביום 10/2015 בקרית אתא.

נימוקי הבקשה :

- העותר נמצא בקשר מתמיד עם ילדיו ושואף לתמוך בהם.
 - העותר ממושמע ואחראי, לא נשקפת ממנו כל מסוכנות. נשפט אך בשל עבירה אחת שהנסיבות הנפשיות לביצועה נדונו כבר.
 - העותר השתקם לאחר טיפול פסיכולוגי ארוך שנים.
- העותר הינו אסיר פלילי המרצה עונש מאסר של 20 שנה לאחר שהורשע ברצח אשתו ובניסיון לרצח אדם נוסף. החל לרצות את עונשו ביום 3/2/13. האסיר סווג בקטגוריה א' - כאסיר אלמ"ב.

תגובת המשיבה :

- הוצאתו של העותר המוגדר כאסיר אלמ"ב מותנית בהמלצה של וועדת אלמ"ב. זו התכנסה, דנה בבקשתו והחליטה, ביום 30/8/15, לדחות את בקשתו, על רקע ההערכה שלא ניתן לשלול את מסוכנותו, גם בשל העובדה שהוא מכחיש חלקים גדולים מכתב האישום ואינו משתף בדבר המניע למעשיו.

· משטרת ישראל מתנגדת גם כן להוצאתו של העותר לחופשה מיוחדת.

· עתירה קודמת שהגיש העותר בה עתר לשילובו בסבב חופשות נדחתה לאחרונה בהחלטת בית המשפט ביום 26/5/15.

דין:

סעיף 36 לפקודת בתי הסוהר מסמיך את השר לתת לאסיר חופשה מיוחדת על פי בקשת האסיר או המלצת הנציב. השר האציל מסמכותו זו לבעלי תפקידים שונים בשב"ס בהוראת שב"ס 5.08 ובנוהל השר 02.2.01 והם "הגורם המוסמך" להחליט בבקשה לחופשה מיוחדת.

מכח נוהל השר והנחיותיו הוצאה פקודת הנציבות 04.40.00 מיום 12/9/02 שעניינה "חופשות אסירים".

בסעיף ג' של פרק א' לפקנ"צ החופשות, נקבעה מסגרת שיקול הדעת של הגורם המוסמך.

אסיר המסווג בקטגוריה א' הינו אסיר שאין להוציאו לחופשה משיקולים של סכנה לשלום הציבור או לביטחון המדינה.

נסיבות העבירות בהן הורשע העותר:

לאחר שנשמעו חלק מהראיות הודה הנאשם בעובדות כתב האישום במסגרת הסדר טיעון שכלל הבנות גם באשר לעונש.

במסגרת הסדר הטיעון הורשע הנאשם בעבירת רצח וניסיון רצח, הוחל לגביו סעיף 300א לחוק העונשין, והוטל עליו עונש מופחת של 20 שנות מאסר.

בית המשפט החליט לכבד את הסדר הטיעון לאחר שמצא כי מקרה זה "חריג ויוצא דופן, כאשר החריג נוגע גם לעובדה שבית המשפט נחשף לראיות בדבר מצבו הנפשי של הנאשם".

בית המשפט מציין בגזר הדין כנימוק מדוע אין להשית עונש נלווה של קנס וזאת "בנסיבות האמורות וכאשר הנאשם הוא המטפל ביתומים שנותרו ועומד לרצות תקופת מאסר ארוכה וגם שעה שהדבר לא עלה בהסדר הטיעון". מתוך תקופת המאסר נוכו 6 שנים בהן שהה במוסד סגור.

מעובדות כתב האישום עולה שהעותר ביצע את מעשה הרצח ואת הניסיון לרצח על רקע בגידתה של אשתו המנוחה.

לאחר האירוע המתואר בכתב האישום התדרדר מצבו הנפשי של העותר. נקבע כי הוא אמנם אחראי למעשיו, אך סובל ממחלת נפש והוא אושפז בבית החולים לחולי נפש מכח צו בית משפט מיום 16/10/05 לתקופה של 6 שנים. לאחר שהתייצב מצבו הנפשי נמשך ההליך המשפטי, כשהאסיר משוחרר בתנאים שכללו מעצר בית מלא. בסופו נערך הסדר טיעון, כאמור.

בדין טען ב"כ העותר כי המכשול היחידי לקבלת בקשתו של העותר לחופשה חריגה הוא חוות דעת אלמ"ב שקובעת כי לא ניתן לשלול את מסוכנותו של העותר וזאת משום שהוא איננו משתף את המניעים לביצוע העבירה, לא חושף את עולמו הרגשי ואת חלקיו התוקפניים ולכן לא ניתן להעריך את מסוכנותו.

ב"כ העותר ציין שניתן ללמוד על שאלת המסוכנות מתוך הנתונים הרבים ובהם מס' רב של חוות דעת הקובעות כי מצבו כיום הוא רמיסיה מלאה, ללא סימנים פסיכויטיים. העותר איננו מקבל זה שנים טיפול כלשהו, גם לא טיפול תרופתי. התנהגותו מאורגנת ונעדרת מסוכנות לעצמו ולאחרים. ילדיו מבקרים אותו באופן קבוע והקשר בין העותר לבין ילדיו קרוב וטוב.

במהלך הדיון הציג ב"כ העותר חוות דעת מתקופת אשפוזו ולאחר מכן לאחר שחרורו מאשפוז, במהלך התקופה בה התנהל המשפט, כששהה בתנאי שחרור הכוללים מעצר בית מלא.

כאשר יצא לחופשות בעת שהיה מאושפז בבית חולים פסיכיאטרי הקפיד למלא אחר התנאים.

כמו כן, הציג ב"כ העותר את מכתבה של העו"ס במינהל לשירותים חברתיים בעיריית עכו המבקשת לסייע לעותר בבקשתו לאישור חופשה חריגה. במכתב מצוין כי הילדים מטופלים במנהל הרווחה ומקבלים סיוע. מתגוררים בבית הסבים - הוריו של העותר. הילדים נמצאים בקשר עם אביהם, מגיעים לכל הביקורים ומביעים אכפתיות ואהבה כלפיו. הבת מבקשת שאביה יגיע לחתונתה כיוון שאין מי שילווה אותה לחופה. השתתפותו של אביה בשמחתה, תגרום לבת ולבני המשפחה האחרים שמחה רבה. העו"ס ממליצה לסייע במתן אישור חריג.

העותר טען בדין כי בתו ערכה את רשימת המוזמנים בתיאום איתו. בני המשפחה של אשתו המנוחה מתגוררים כולם בחו"ל ונראה שלא יגיעו לאירוע גם בשל בעיות כלכליות וגם כיוון שאינם בקשר עם הילדים.

וועדת אלמ"ב מציינת כי על פי גורמי הטיפול האסיר משולב בקבוצות ראשוניות בלבד. במהלך המפגשים מתקשה לראות את האחר ומרוכז בעצמו. מכחיש לחלוטין את ביצוע העבירה ומתאר גרסה אחרת על פיה הוא ניסה להציל את אשתו ומתאר מערכת יחסים הרמונית עימה.

גורמי הטיפול מביעים דאגה להשפעת האסיר על ילדיו בכך שהוא איננו מתייחס להעדרה של אשתו ומתעלם מההשפעה של הרצח שביצע על חייהם.

חברי הוועדה מודעים לרצונה של בתו שישתתף בחתונתה, אולם לנוכח הכחשתו הגורפת את עבירתו העדר נכונות לעבור טיפול בתחום העבירה שביצע, לא ניתן לשלול את מסוכנותו בכלל וחופשה חריגה בפרט. על כן, הוא איננו מומלץ לחופשה חריגה.

לפי עמדת משטרת ישראל היא איננה יכולה לאיין את המסוכנות הנשקפת אף בתנאים מגבילים ומצטרפת לעמדת גורמי הטיפול המתנגדים לחופשה החריגה.

העותר הגיש בעבר בקשה לשילובו בסבב חופשות. עתירתו של האסיר נגד ההחלטה שדחתה את בקשתו לשילובו בסבב חופשות נדחתה על ידי בהחלטה מיום 26/5/15 (צורפה כנספח לכתב התשובה).

בבואי לגבש החלטה, התלבטתי רבות. קיימים שיקולים לכאן ולכאן. קשה היא ההחלטה במקרה זה.

לא ניתן להתעלם מנסיבות וחומרת העבירה ומעמדתה החשובה של וועדת אלמ"ב שהצדיקה דחיית עתירה קודמת להשתלב בסבב חופשות.

מצד שני, מתוך עיון בתיק הפלילי, כתב האישום, גזר הדין שחלק ממנו צוטט לעיל, חוות הדעת הפסיכיאטריות השונות המצביעות על כך שמזה שנים העותר אינו סובל ממחלת נפש, אינו מקבל טיפול תרופתי או אחר, ההיסטוריה, כולל זו הרפואית הבעייתית של העותר כמפורט בחוות הדעת הפסיכיאטרית של ד"ר גלינה פובר שהוגשה לתיק בית המשפט בתיק הפלילי, עולה כי מדובר אכן בנסיבות מיוחדות.

בנוסף לכך קשה להתעלם מבקשתו של בתו - הכלה המיועדת, הנתמכת על ידי לשכת הרווחה, שחוותה על בשרה את הטרדיה המשפחתית והמציינת שהשתתפות אביה תסב לה ולאחיה שמחה.

לאחר התלבטות רבה, אני סבור שהכף נוטה לכיוון קבלת העתירה.

אין ספק שיש חשיבות רבה לעמדת וועדת אלמ"ב בהיותה וועדה מקצועית ששקלה שיקולים מקצועיים ולקחה בחשבון קריטריונים רבים ומגוונים.

אולם, מול עמדה זו עומדת העובדה, שאינה שנויה במחלוקת, שהאסיר היה, לפני שנגזר דינו, משוחרר בתנאים, במשך שנים, אחרי ששוחרר מאשפוז. גם במהלך התקופה בה היה מאושפז בבית החולים שער מנשה, יצא העותר לחופשות ללא כל חריגה מצידו וללא הפרה של התנאים.

לאחר מכן, כששוחרר מבית החולים, נפתחו לו "חלונות" בעת ששהה במעצר הבית במהלך ניהול המשפט, וגם לאחר שנגזר דינו ניתנה לו שהות של 30 יום להתארגנות.

הקשר של העותר עם ילדיו הינו הדוק וחיובי. אירוע חתונה של ילד הינו אירוע משפחתי חשוב ומיוחד וחד פעמי.

חוות הדעת של אלמ"ב הינה על הצד הגטיבי - "לא ניתן לשלול מסוכנות". אין מדובר בחוות דעת הקובעת באופן פוזיטיבי מסוכנות.

לא לחינם נקבעה בפקנ"צ אפשרות ליציאה לחופשה מיוחדת, גם למי שבד"כ איננו זכאי לסבב חופשות.

מדובר בטרדיה משפחתית שהעותר הביא על עצמו ועל משפחתו בשל מעשיו.

הגעתי לכלל מסקנה כי במקרה שבפני אכן מדובר בנסיבות הומניות חריגות ומיוחדות שמצדיקות גישה הומנית על אף הקשיים.

אשר על כן, אני מקבל את העתירה ומורה על הוצאתו של העותר לחופשה לצורך חתונת בתו, למשך 6 שעות בתנאים שיכללו ערבות צד ג' של שני משמורנים שאחד מהם לפחות יהיה בנו, המשרת כחייל, שיהיו צמודים בכל רגע נתון אל העותר, מרגע יציאתו לחופשה מבית הכלא ועד לחזרתו אל תוך הכלא.

הערבים יחתמו על ערבות צד ג' בסך 50,000 ₪ כל אחד להבטחת קיום התנאים המקובלים על ידי שב"ס, בנוסף להתחייבות עצמית על סך 50,000 ₪ עליה יחתום העותר.

ניתנה היום, כ"ד תשרי תשע"ו, 07 אוקטובר 2015, בהעדר הצדדים.